

30. 8. 2016

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právní aspekty veřejné produkce II.

Před více než rokem jsem na tomto portálu rozebíral otázku autorských poplatků a medializované kauzy hudby hrající v obchodě s jízdními koly.[1] Od té doby byl v otázce poplatků poměrně dlouhou dobu klid před bouří, který byl v nedávné době opět rozvířen několika plánovanými kroky Ochranného svazu autorského (OSA), který zastupuje práva tuzemských i zahraničních autorů a jejich dědiců.

V první řadě se jedná o plánované zvýšení poplatků za vysílání hudby ve veřejných prostorách (například v restauracích) od roku 2017 až o 50%, proti čemuž se již organizovalo několik demonstrací. OSA se snaží argumentovat, že v menších obcích budou poplatky nižší,[2] případně že v České republice jsou poplatky obecně nízké ve srovnání se západní Evropou (a to včetně započítání rozdílu v kupní síle), přičemž jedny z nejlevnějších v Evropě zůstanou i po plánovaném zdražení.

Je obecně známé, že Ochranný svaz autorský a další kolektivní správci vybírají poplatky nejen za reálnou proběhlou řádně ohlášenou hudební produkci, kde zaznívají písně zastupovaných ale i nezastupovaných autorů, ale vybírají i plošný poplatek za datové médium. To v praxi znamená, že k ceně prázdných CD, DVD a flashdisků je přičtena určitá částka, například u flashdisků to je 1,50 Kč za každý 1 GB paměti.[3] Tato částka by měla do jisté míry "odškodnit" umělce za to, že na tomto médiu jeho budoucí vlastník může potenciálně ukládat například hudební alba, která nebyla řádně zakoupena.

Proti tomuto principu se samozřejmě vzvedla vlna odporu, neboť tato paměťová média mohou být samozřejmě z vůle jejich vlastníků využívána jakkoliv, včetně například umístění vlastních fotografií či ponechání média zcela prázdného. Přesto je potřeba poplatků vždy zaplatit, s velkou mírou nadsázky tak lze říci, že zde dochází k porušení zásady presumpce neviny, neboť se existencí poplatku na kupujícího paměťového média hledí jako na toho, kdo na něj hodlá umířovat nelegální obsah.

Ochranný svaz autorský za tyto poplatky "za prázdná média" v roce 2015 získal přes 72 000 000 Kč a je pravděpodobné, že vzhledem k jeho plánovaným krokům se částka do budoucna výrazně zvýší. Čím to bude způsobeno? Je plánováno, že do budoucna budou tyto poplatky vztaženy nejenom na výše uvedená média, ale i na mobilní telefony, neboť ty vzhledem ke své (často poměrně rozsáhlé) paměti také umožňují nahrát různý multimediální obsah. Opět nebude rozlišováno, jestli se jedná o například vlastní fotografie z dovolené či nelegálně stažený hudební obsah.

Zákonodárci se snaží tento chvílemi nevyvážený stav reflektovat a napravovat aspoň některé zjevné nedostatky současné úpravy, příkladem budiž současná novela autorského zákona ukrytá ve sněmovním tisku č. 694,[4] která upravuje tzv. folklórní produkci. Ta již byla vyřazena ze související poplatkové povinnosti, nicméně v praxi bohužel docházelo a stále dochází k situacím, kdy přesto zaplatí a to i přes to, že veřejně prezentují pouze *hudební výtvořování lidové tvořivosti, u kterých není znám jejich autor a které se v dané lokalitě tradují z generace na generaci*. [5] To by mělo vést k tomu, že tato hudba bude bezpečně chráněna od poplatků.

Absurdita výše uvedených poplatků je vidět například v tom, že pokud zohledníme existenci placených služeb na streamování a podcasting hudby (jako je například aplikace Spotify, se svými

více než 100 000 000 uživateli k roku 2016), tak platí kupující paměťového média vlastně ten samý poplatek dvakrát - jednou v rámci svého předplatného této služby (v jejímž rámci je momentálně dostupných více než 30 000 000 písní, tedy je vysoce pravděpodobné, že její uživatel nebude shánět písně nelegálně jiným způsobem) a podruhé v rámci poplatku za médium, což není žádoucí stav.

Bude zajímavé sledovat budoucí vývoj zejména ve výše nastíněné oblasti plateb za prázdná datová úložiště, zda se další úpravy vydají cestou zpřísnování, například díky nastíněnému poplatku při nákupu mobilního telefonu, či naopak upouštěním od této nepříjemné a pro mnohé neadekvátní povinnosti.



Mgr. Jan Metelka,
advokátní koncipient

[1] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[2] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[3] Což může u vysokokapacitních médií dosahovat poměrně významné částky v poměru ke kupní ceně takového disku

[4] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[5] Ad důvodová zpráva ke sněmovnímu tisku 694

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Fotbaloví agenti vs. FIFA ve světle stanoviska generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie](#)

- [Lichevní smlouva ve světle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 6. 2025, sp. zn. 28 Cdo 2378/2024](#)